
Aspekten van het zoonschap (4)

J.G.Bulthuis

Zonen Gods dragen het beeld van hun hemelse Vader. Jezus is en blijft hierin de eerste en de grootste. Zijn volgelingen die zijn boodschap hebben begrepen, zullen op Hem gaan gelijken en zo de heerlijkheid des Heren weerspiegelen. Het kenmerkendst daarin is liefde. Nu wordt daar veel over gesproken, maar altijd in de zin van het verrichten van goede daden aan de naaste. Dat is uiteraard bijbels, maar dan wel als een gevolg van een innerlijk dat uit liefde bestaat. Om dit laatste gaat het in deze studie. Indien niet eerst de gelovige in het hart één is met de goddelijke liefde, kan het aandrigen op het doen van liefdevolle werken een oppervlakkig en vroom moraliseren worden. Men loopt dan te snel op de ontwikkeling vooruit. De ervaring heeft geleerd dat dit weinig goeds oplevert, veeleer teleurstelling en beschuldiging van liefdeloosheid. Het is daarom de juiste weg om eerst zèlf gevormd te worden, opdat we de handen niet onrijp uitsteken tot het verrichten van de liefdedienst. Daar tijd en rust voor te durven nemen, vraagt visie en geloof. Die willen we met elkaar heel graag opbrengen.

Doelstelling

De zonen Gods die met Christus zullen gaan heersen, schragen hun troon door liefde en beschermen zich door liefde en trouw (Spr.20:28; 1 Tes.5:8). Hun verborngen mens des harten hebben zij tijdens de voorbereidingsfase weten te tooien met de onvergankelijkheid van een zachtmoedige en stille geest (1 Petr.3:4;

Mat.11:29a; Mat.12:19). Hierin gelijken zij op hun grote Heer en Meester Jezus Christus. Voor dat doel zal de gemeente zich volledig inzetten met al haar leden, werkers en talenten: *En aan Hem ontleent het gehele lichaam als een welsluitend geheel en bijeengehouden door de dienst van al zijn geledingen naar de kracht, die elk lid op zijn wijze oefent, om zichzelf op te bouwen in de liefde* (Ef.4:16). Door geworteld en gegrond te zijn in de liefde worden de heiligen is staat gesteld het volwassen zoonschap in al haar aspecten te vatten, opdat zij vervuld worden tot alle volheid Gods (Ef.3:17b-19).

Groei

In heilige Geest zijnde kan de gelovige onder leiding van de Christus deel hebben aan Gods natuur. Dus ook aan diens liefde (Rom.5:5). In het 'één geest met de Here zijn' zullen door de groei alle kanten van zijn menszijn ontwikkelen. De liefde van zijn menselijke natuur zal zich verenigen met de goddelijke liefde en daardoor zó kunnen vermeerderen dat zij het hoogst haalbare voor mensen bereikt: gelijkvormig aan het beeld van Jezus, de eerstgeborene onder vele broederen. De christen is dan als mens in de gestalte Gods (Fil.2:6).

Hoofdkenmerken

Liefde heeft vele facetten. De twee belangrijkste daarvan zijn positiviteit en goedheid. In het vorige artikel schreven we al dat liefde geen abstrakt begrip is. Ze is evenmin een los element dat aan een wezen te koppelen is, maar een wezen-eigenschap. God **is** liefde. Liefde is ook bij de menselijke natuur ingeschapen (Stb.50).

Met gebruikmaking van de twee bovenstaande hoofdkenmerken zou ze daarom te omschrijven zijn als 'een innerlijke geestesgesteldheid bestaande uit een onveranderlijke en volledige positiviteit en goedheid'. Een hart dat hieruit bestaat, zal te allen tijde en in alle omstandigheden in zichzelf liefde blijven. Dat zien we bij God.

In het hanteren van deze twee hoofdeigenschappen heeft men iets concreets in handen. Positiviteit en goedheid zijn te begrijpen, te toetsen en direkt toepas-

Enkel positief

baar. Deze woorden eens een tijd als synoniemen voor liefde gebruiken, brengt haar veel dichterbij.

Dit begrip geeft een houding weer die welwillend, opbouwend, aangenaam, aanvaardend, vreedvol, optimistisch en actief is. Het liefdehart kenmerkt zich door te allen tijde jegens allen en alles zich positief op te stellen. Er komt een gedrag uit voort dat alles zonder morren of bedenkingen doet (Fil.2:14). Deze opstelling voert tot een onberispelijk en onbesmet zijn (vers 15). Negatieve werkingen als ergeren, verwerpen, rebelleren, deprimeren, verharden en ontvluchten worden tot de laatste restanten opgeruimd en krijgen geen kans meer hun afbrekende invloed te laten gelden, noch naar zichzelf noch naar de naaste. Alleen de positieve instelling zal het hart vervullen: enkel positief! Er ontstaat een klimaat van stabiliteit en zekerheid waarin geloof, hoop, barmhartigheid en volharding goed kunnen gedijen. Uitspraken als "weest standvastig en onwankelbaar" (1 Kor.15:58a), "gedraagt u waardig het evangelie" (Fil.1:27a), "staat alzo vast in de Heer" (Fil.4:1b), "verblijdt u te allen tijde" (Fil.4:4), e.d. duiden op de positieve hartegesteldheid die liefde is.

Enkel goed

Het woord goed – ook in samenstellingen als goedheid, goedertierenheid, het goede, goeddoen – komt in de bijbel veel voor. Het duidt op een innerlijke hoedanigheid van zuiverheid, zachtheid, eenvoud, mededeelzaamheid, heilsgerichtheid, rechtvaardigheid en veiligheid. Elke eventuele neiging tot rancune, egoïsme, oneerlijkheid, zelfverheffing en verwerping worden in de kiem gesmoord. Enkel goed, en niet dubbelhartig. Een hart vol goedheid leidt tot een wandel die de naaste als prettig, warm, heilzaam, veilig en eerlijk ervaart. Kontakt met goede mensen werkt verrijkend, want een goed mens brengt uit zijn goede schat des harten goede dingen voort (Mat.12:35a).

God is enkel goed en goeddoende. In Hem is in het geheel geen duisternis (1 Joh.1:5). Zijn hart is enkelvou-

Bewaren

dig, ongedeeld, zonder een zweem van ommekeer (Jac.1:17). Hij is tot één. Altijd enkel positief en enkel goed. God is immers liefde. Dit is zo totaal en alles omvattend in zijn wezen, dat het negatieve en het kwade bij Hem geen enkele kans kunnen maken.

Een liefdehart is een innerlijk dat enkel positief en enkel goed is en blijft. De bijbel spreekt in dit verband over 'jezelf in de liefde Gods bewaren' (Jud.20). Deze innerlijke hoedanigheid ontstaat namelijk niet vanzelf, maar zal steeds weer bewust gewild en bewust gekozen dienen te worden. Ook hierin dienen wij onszelf daadwerkelijk te bekleden met positiviteit en goedheid. Dat betekent een wandel in waakzaamheid, in gezonde zelfobservatie en -kontrolé, een toezien op jezelf. De machten der duisternis willen graag hun slechtheid inbrengen, opdat het liefdehart aangetast wordt met tegengestelde overwegingen en gevoelens. Door opletten en onderscheiding kan meestal hun opzet tijds onderkend en in de kiem gesmoord worden.

Het wederstaan van deze geestelijke vijanden is echter onvoldoende om een liefdehart te onderhouden. Er is meer nodig. Judas vervolgt in vers 20 met 'jezelf opbouwen in het allerheiligst geloof en bidden in heilige Geest'. Het opbouwen van het geloof kan alleen door gemeenschap met de Vader en de Zoon, uit wie het Woord Gods komt. Hier is het evangelie duidelijk over:

- * *Indien gij mijn geboden bewaart, zult gij in mijn liefde blijven (Joh.15:10)*
- * *Wie zijn woord bewaart, in die is waarlijk de liefde Gods volmaakt (1 Joh.2:5a)*

Door te bedenken wat boven is, waar Christus is, voedt men de innerlijke mens met alles wat waardig, rechtvaardig, rein, beminnelijk, welluidend, deugdzaam en lofwaardig is (Kol.3:1,2; Fil.4:8). Het woord Gods, dat geest en leven is, bezaait ons hart met goddelijke natuur: liefde.

Door gelovig te bidden in heilige Geest, vooral in tongentaal, ontwikkelt er mede een innige gemeenschap

Ongedeeld

met God en Jezus. Ons hart kan zich als het ware in God leegbidden, met Hem alle geheimenissen delen (1 Kor. 14:2,4a).

Binnen zo'n gemeenschap zal Jezus Zichzelf aan je openbaren (Joh.14:21). Zonder Hem kunnen wij niets beginnen. En uit die gemeenschap ontstaat dan de vrucht: liefde (Gal.5:22). Wij zullen Hem zien gelijk Hij is, om zèlf ook zo te zijn (1 Joh.3:2b). Zijn verschijning(svorm), het in de gestalte Gods zijn, hebben wij immers zo lief (2 Tim.4:b).

Liefde – een enkel positief en goed hart – is ongedeeld. Zij kent als het ware slechts éénrichtingverkeer. Een negatieve en kwade tegenstroom is haar wezensvreemd. Iets van het duistere en verkeerde laten meevibreren eveneens. Zij is onaantastbaar, onverenigbaar en onbereikbaar voor de duisternis en haar werken en sferen. God is liefde en in Hem is geen duisternis. Daarom zal een ieder die uit die God geboren is, geen zonde doen zolang hij in God, in diens liefde, blijft (1 Joh.3:9). Zij is immers niet blij over ongerechtigheid, maar met de waarheid (1 Kor.13:6). De ontwikkeling van de liefde van God in ons zal altijd gepaard gaan met een diepere en vollediger doorwerking van heiliging. Ieder vorm van zonde, ook juist die welke door de wereld als normaal en algemeen beschouwd wordt, zal uit ons leven moeten verdwijnen (Hebr.12:1). De wereldgezindheid en haar begeren is niet uit de Vader (1 Joh. 2:15,16). Een ongedeeld hart is enkel zuiver en alleen op God gericht. Daarin vindt het zijn voldoening en vreugde en zin.

Een liefdehart stelt geen voorwaarden vooraf, kent geen beperkingen, behoeft voor zichzelf niets en is niet wettisch. Het is vrij en boven alles om *alles te bedekken wat het tegendeel wil bewerken, om alles te geloven en te hopen wat God voor de mens bereid heeft, en alles te verdragen aan onvolkomenheid, zwakheden en lijden* (1 Kor.13:7).

Bescherming

Enkel positief en enkel goed van hart zijn (worden), is een genezende en beschermende werking tegen verwerping. Deze negatieve beïnvloeding der duisternis maakt de mens onzeker, kwetsbaar en bevreesd. Wie zichzelf echter in de liefde plaatst en bewaart, zal ervaren dat de (geest van) verwerping geen kans krijgt te ondermijnen. Het positieve en negatieve kan niet **tegelijktijd** in een liefdehart samengaan. Het is of het één of het ander. Liefde drijft de vrees uit (1 Joh.4:18). Vandaar dat de zonen Gods in hun volgroeide staat door hun liefde onbevreesd zijn. Op de oordeelsdag, de eindtijd, zullen zij een onbeperkte vrijmoedigheid aan de dag weten te leggen om het evangelie van heerlijkheid te prediken en te praktiseren in grote volheid en kracht gelijk hun Heer dat in deze wereld deed (1 Joh. 4:17).

Liefde als motief

De wandel van zonen Gods is geen aangeleerde techniek of een nagespeelde houding. Zoonschap organiseer je niet eventjes door het hanteren van aangeleerde foefjes en handigheidjes. Het is geen leven uit een spoorboekje of gebruiksaanwijzing, een uitvoeren van allerlei regels en handelingen. Ook religieuze verrichtingen op zich als bidden, bijbellezen, tongenspreken enz. garanderen geen enkele groei naar volwassenheid, laat staan een levenswandel als van de Christus.

Zoonschap is een vorm van leven van de mens in Christus, die ontstaat en onderhouden wordt door een hand in hand gaan van liefde en geloof. Beide beïnvloeden elkaar wederzijds, maar de liefde is de fundamentele drijfveer tot volwassen navolging van de Heer.

Niet de behoefte aan getheoretiseer, maar liefde tot de waarheid drijft de geestelijke christen aan om Gods woord in alle nauwkeurigheid te onderzoeken (1 Joh. 2:3-5). Niet een 'bevel is bevel' verplicht hem tot het uitvoeren van de grote opdracht (1 Petr.2:9), maar liefde tot God, en dat moet de wereld weten (Joh.14:31). Niet een professionele routine ontwikkelt de juiste pastorale

Vorming

houding, maar de bewogenheid door innerlijke ontferming (Mat.9:36; Kol.3:12).

De opdracht in Efeze 4:12 om de heiligen toe te rusten tot dienstbetoon, realiseert men niet door iedereen meteen maar van alles te laten doen, maar door allen vanuit het evangelie te helpen om een innerlijk te vormen dat uit liefde bestaat. Zij is de hartegesteldheid van enkel positiviteit en goedheid. Dit wordt mogelijk gemaakt door een helder inzicht in het woord Gods. Zonder die kennis en het bewaren ervan is liefde niet mogelijk: *Wie zijn woord bewaart, in die is de liefde Gods volmaakt* (1 Joh.2:5a). Zijn woord is immers altijd positief en goed. Streven naar de liefde is dus in de allereerste plaats volhardend bezig zijn in het woord, het evangelie, om Hem recht te leren kennen. Wat verzameld wordt aan kennis en inzicht, zal door geloof in het hart verwerkt worden en tenslotte in praktische zin eigen gemaakt door een dagelijkse levenshouding in positiviteit en goedheid. Elke andere uitwerking van kennis en kennen schiet langs Gods bedoeling heen: *Nu gij uw zielen door gehoorzaamheid aan de waarheid gereinigd hebt tot ongeveer liefde...* (1 Petr.1:22).

Het zegenrijke gevolg van bovengenoemd proces verwoordt Paulus in Filippenzen 1:10 met: *Dan zult gij rein en onberispelijk zijn tegen de dag van Christus*. Zo'n mens Gods brengt vruchten van gerechtigheid voort (vers 11). Niet gedwongen, niet verplicht. Goede grond brengt vanzelf vrucht voort (Marc.4:28a). Dit is leven 'vanuit het vernieuwde hart, het liefdehart', en dat leven is het licht der mensen (Joh.1:4b).

Wie liefde najaagt, zal dat leven inderdaad ook vinden (Spr.21:21).

Persoonsvijanden

Wie op de hierboven genoemde wijze zichzelf opbouwt in de liefde, zal er dus voortdurend op gericht zijn enkel positief en enkel goed te blijven. Vanuit die kijk op jezelf zal tevens meteen de geringste afwijking van die

Zijn verschijning liefhebben

goddelijke gezindheid van je innerlijk opgemerkt worden. Boze geesten van verwerping, weerspanning en hysterie – voor het gemak hier 'persoonsvijanden' genoemd – proberen onze persoonlijkheid te beïnvloeden en te misvormen. Juist op onze hartegesteldheid trachten zij negatief in te werken, waardoor zij de ontwikkeling van de liefde als het wezenlijke van Gods natuur tegenstaan en het volgroeien erin onmogelijk maken. Tegen het lichtende decor in ons bewustzijn van positiviteit en goedheid worden ze echter veel sneller en scherper ontdekt en herkend. Je komt ze heel duidelijk tegen en kunt er niet meer omheen. Door de goede strijd des geloofs te voeren en vernieuwing door Gods woord te aanvaarden, is er overwinning, verbetering, herstel en vorming binnen bereik gekomen. Onze houding ten opzichte van dit proces kan dan ook niet anders zijn dan 'alles of niets'. Er is doorkomen aan. God heeft het beloofd. Dan werkt Hij ook door de Christus de kracht in ons om het beloofde te kunnen verwezenlijken. Jezus is ons voorgegaan en voor allen het bewijs geworden van de haalbaarheid van Gods voornemen met de mens.

Paulus schrijft in 2 Timoteüs 4:8c over het liefhebben van Jezus' verschijning. Jezus is namelijk de eerste mens 'in de gestalte Gods' (Fil.2:6). God is liefde en Jezus is in de Vader en de Vader in Hem. Jezus is volmaakt in de liefde. Dit is de enige door God gewilde levenshouding en -wandel voor mensen. Wie uit God is, heeft die verschijning, die levensvorm lief. Dit betekent dat men zelf ook zo gaat leven als de Heer deed. Liefde dient altijd te leiden tot liefhebben, en dat is een daad. Alleen zó zal men God kunnen behagen en tot lof zijner heerlijkheid zijn (Ef.1). Alleen zó zal men zelf gelukkig worden.

De mate van onze levensvreugde is naar de mate van ons 'zijn in Hem'. Johannes schrijft: *Wie zegt dat hij in Hem blijft, behoort ook zelf zo te wandelen als Hij gewandeld heeft* (1 Joh.2:6). Het woord 'behoort' is nooit bedoeld als

Kruispunt

dwang of als onontkoombare plicht. God zet de mens niet onder pressie en voor 't blok. Hij zoekt ons hart en daarin onze liefde voor Hem en de waarheid. Zo ook onze spontane liefde voor de verschijningsvorm van zijn Zoon. Wij kunnen en mogen daarvoor kiezen. Dat is genade. Wie gelovig erop ingaat, zal ervaren dat door de kracht Gods zijn gezindheid realiseerbaar is in eigen leven. Wanneer Jezus en zijn verschijning ons dagelijks leven is, zullen wij op den duur met Hem verschijnen in volle heerlijkheid en Hem gelijk wezen (Kol.3:4; 1 Joh.3:2b).

Wie begrip krijgt van de boodschap over liefde staat als het ware op een kruispunt. Door de verdergaande ontvouwing van het evangelie kom je altijd bij zo'n situatie aan. Er wordt dan een keuze gevraagd: welke kant wil je op? Het zal duidelijk zijn dat bij de keuze voor volwassen zoonschap de weg die verder omhoog voert, de liefde, ingeslagen dient te worden. En dat uiteraard niet slechts in leerstellige, maar veeleer in praktische zin. Liefde zijn is liefde doen. Het is de smalle weg: het kan slechts op één wijze, namelijk als Jezus. Hij is voor ons allen **de** weg en **het** leven. Hij is liefde... dan zullen wij eveneens liefde zijn!

Dat ons aller gebed moge blijven dat de Heer onze harten zal neigen tot de liefde Gods (2 Tes.3:5).